

หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา

พุทธศักราช ๒๕๐๘

DCID LIBRARY

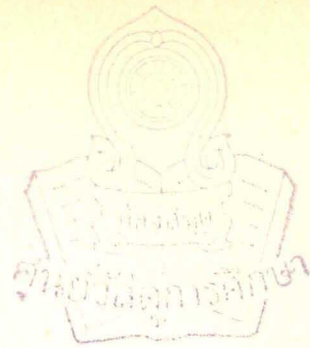
0000032166

ค372.19

ส653ท

ว.2

กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา

พุทธศักราช ๒๕๐๘

กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

วันที่
เลขทะเบียน ๗๑๕๓๙๓ ค.๒
เลขเรียกหนังสือ ๗๓๖๒.๗ ส.๖๕๓๔

กรมสามัญศึกษา ๑๕๖๐๙

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๖๑๖/๒๕๐๘

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช ๒๕๐๘

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่า โรงเรียนชาวเขาในปัจจุบันนี้ยังไม่มีหลักสูตรของตนเอง เท่าที่แลแล้วมาได้ใช้หลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นแนวการสอน หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวได้สร้าง^{ขึ้น}ขึ้นเพื่อใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป ความมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาได้จัดขึ้นตามลักษณะสิ่งแวดล้อมและสภาพความเป็นอยู่ของเด็กในชนบท ยังไม่เหมาะสำหรับนักเรียนชาวเขาซึ่งมีภาษา วัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นคนหนึ่ง ให้ดำเนินการร่างหลักสูตรสำหรับใช้ในโรงเรียนชาวเขาโดยเฉพาะ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของชนชาวเขา บัดนี้คณะกรรมการได้จัดทำหลักสูตรดังกล่าวเสร็จแล้ว

กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช ๒๕๐๘ ดังปรากฏท้ายคำสั่งนี้

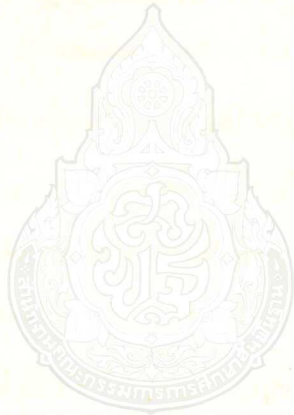
ในปีการศึกษา ๒๕๐๘ ให้ใช้หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช ๒๕๐๘ เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๐๓

ปีการศึกษา ๒๕๓๐ ให้ใช้หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช ๒๕๐๘ จง
ครบทุกชั้น.

ตั้ง ณ วันที่ ๓๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๘

(หม่อมหลวง ปิ่น มาลากุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา

พุทธศักราช ๒๕๐๘

ความมุ่งหมาย

หลักสูตรโรงเรียนชาวเขานี้ มุ่งหมายส่งเสริมบุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็กให้เจริญรอบด้านตามสมรรถวิสัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและความต้องการทางเศรษฐกิจ เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมในการดำเนินชีวิตและการศึกษาหาความรู้ต่อไป กล่าวคือ

๑. ปลูกฝังให้รักถิ่นฐานที่อยู่ ให้รู้สึกเป็นหน้าที่ที่จะต้องปรับปรุงถิ่นฐานที่อยู่ให้เจริญก้าวหน้า
๒. ให้รู้สึกเป็นหน้าที่ที่จะต้องร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอนุรักษ์ ดิน น้ำ และ ป่า
๓. ให้ความรู้ความเข้าใจในวิถีการเกษตรกรรมถาวร
๔. ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องวิถีดำรงชีพของบุคคลในท้องถิ่นต่างๆ และวิถีประกอบอาชีพให้ได้ผลดีในท้องถิ่นของตน
๕. ให้มีทักษะทางมือซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพให้ก้าวหน้า
๖. ให้มีทักษะในทางภาษา สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้พอเพียงที่จะติดต่อทำความเข้าใจในชีวิตประจำวันและเพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ต่อไป
๗. ให้มีทักษะและความรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์เบื้องต้น สามารถใช้ความรู้ในการซื้อขายและการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน
๘. ให้เข้าใจวิธีการซื้อขายแลกเปลี่ยน และให้สามารถใช้ความรู้ในการซื้อขายให้ได้รับประโยชน์ตามความเหมาะสม

๙. ให้มีความรู้ความเข้าใจถึงธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ สามารถใช้ความรู้เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่และแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้ตามควร
๑๐. ให้มีความเข้าใจและสามารถใช้ผลงานทางวิทยาศาสตร์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการครองชีพในท้องถิ่น
๑๑. ให้มีนิสัยรักการประหยัด รู้จักการออมทรัพย์
๑๒. ให้รู้จักประกอบสัมมาชีพ ไม่เป็นภัยต่อตนและต่อสวัสดิภาพต่อสังคม
๑๓. ให้เข้าใจสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกในสังคมและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง
๑๔. ให้เข้าใจองค์ประกอบของสังคม ทั้งสังคมย่อยและสังคมใหญ่อันรวมเข้าเป็นสังคมของประเทศไทย ให้ได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างหมู่คณะในสังคมทั้งในทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการปกครอง
๑๕. ให้เข้าใจประวัติความเป็นมาของประเทศไทย ให้เห็นความรักอิสระภาพและการต่อสู้เพื่อดำรงความเป็นเอกราชของประเทศ
๑๖. ให้ตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย และมีภาระหน้าที่ที่จะต้องป้องกันภัยอันจะมีมา
๑๗. ให้มีความจงรักภักดีต่อประเทศไทยและองค์ประมุขของชาติไทย
๑๘. ให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๑๙. ให้ยึดมั่นในศีลธรรมจรรยาตามหลักศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นและของชาติไทย
๒๐. ให้รู้คุณค่าและรักษาไว้ซึ่งศิลปและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้เรียนรู้ศิลปและวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่างๆ ในประเทศตามสมควร
๒๑. ให้เรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์
๒๒. ให้มีพลานามัยดี ให้รู้จักรักษานามัยทั้งส่วนตัวและส่วนรวม
๒๓. ให้รู้จักเคารพในเหตุผลและมีวิจารณญาณอันดี
๒๔. สร้างและส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความริเริ่มและสร้างสรรค์
๒๕. ให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของความเสียสละและความร่วมมือกัน.

๕

วัยเรียน

หลักสูตรรับเด็กแรกเข้าเรียนที่มีอายุไม่ต่ำกว่า ๖ ปีบริบูรณ์

เวลาเรียน

ให้มเวลาเรียนสัปดาห์หนึ่งไม่น้อยกว่า ๕ วัน และตลอดสัปดาห์ให้มเวลาเรียน ๒๕ ชั่วโมง ในปีหนึ่งให้มเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๓๕ สัปดาห์

อัตราเวลาเรียน

หมวดวิชา	จำนวนชั่วโมงในรอบสัปดาห์
หมวดวิชาทักษะ	
ภาษาไทย	๓๐
คณิตศาสตร์	๔
หมวดวิชาเนื้อหา	
สังคมศึกษา	๓
พลานามัย	๒
วิทยาศาสตร์	๓
หมวดวิชาศิลปศึกษา	๓
รวม	๒๕

หมวดวิชาทักษะ

หมวดวิชาทักษะประกอบด้วยประสบการณ์ซึ่งจัดขึ้นเพื่อสร้างและส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างได้ผลด้วยความคล่องแคล่ว ทั้งนี้โดยการฝึกฝน วิชาทักษะตามหลักสูตรนี้หมายถึงวิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์

การสอนวิชาทักษะมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

๑. ให้เห็นประโยชน์ของการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการเรียนคณิตศาสตร์
๒. ให้มีทักษะในการใช้ภาษาและหนังสือไทยเป็นสื่อในการติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่น
๓. ให้มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฟังและอ่านได้ดี สามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการศึกษา
๔. ให้ได้ความเพลิดเพลินจากบทประพันธ์ง่าย ๆ
๕. ให้เห็นคุณค่า สามารถแสดงและรับฟังความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
๖. เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์
๗. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และฝึกฝนให้เกิดทักษะทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น
๘. เพื่อฝึกฝนให้มีทักษะในการสังเกต มีความคิดตามลำดับเหตุผล และมีการตัดสินใจที่ถูกต้อง
๙. เพื่อฝึกฝนให้มีความประณีต ความละเอียดถี่ถ้วน ความแม่นยำ และรวดเร็ว
๑๐. ให้มีทักษะในการใช้มาตราทางคณิตศาสตร์ที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
๑๑. เพื่อให้นำความรู้ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การซื้อขาย แลกเปลี่ยนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
การฟัง ๑. ความพร้อมในการฟัง — ความสนใจ — ความตั้งใจ — การฟังเสียงต่างๆ ๒. เสียงซึ่งต่างกันระหว่างภาษาชาวเขากับภาษาไทย ได้แก่ เสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การเน้นเสียงหนัก เบา จังหวะเสียง ๓. ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคง่ายๆ ที่มีใช้ในชีวิตประจำวัน ๔. ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคที่มีใช้ในวิชาอื่นๆ ๕. เพลง นิทาน	การฟัง ๑. เสียงซึ่งต่างกันระหว่างภาษาชาวเขากับภาษาไทย ได้แก่ เสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การเน้นเสียงหนัก เบา จังหวะเสียง ๒. ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคง่ายๆ ที่มีใช้ในชีวิตประจำวัน ๓. ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคที่มีใช้ในวิชาอื่น ๔. การจำสิ่งที่ได้ฟัง ๕. เพลง นิทาน บทประพันธ์
การพูด ๑. ความพร้อมในการพูด — ความสนใจ — ความตั้งใจ — การออกเสียง ๒. การออกเสียงตามเสียงครู	การพูด ๑. การออกเสียงตามครู ๒. เสียงซึ่งต่างกันระหว่างภาษาชาวเขากับภาษาไทย ได้แก่ เสียงสระ พยัญชนะ

ภาษาไทย

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
๓. เติ่งซ่งต่างกันระหว่างภาษาชาวเขากับภาษาไทยได้แก่เตื่องสระ วรรณยุกต์ การเน้นเสียงหนักเบา จังหวะเตื่อง ๔. คำ กลุ่มคำ และประโยค ที่มิใช่ในชีวิตประจำวัน ๕. คำ กลุ่มคำ และประโยคที่มิใช่ในวิชาอื่น ๆ การอ่าน ๑. ความพร้อมในการอ่าน — ความสนใจ — ความตั้งใจ ๒. กลไกในการอ่าน ๓. การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ — การอ่านภาพ — การอ่านเป็นประโยค คำ — การแจกลูก การประสมอักษร — การอ่านแบบเรียน ข้อความ นิทาน คำกลอน	วรรณยุกต์ การเน้นเสียงหนักเบา จังหวะเตื่อง ๓. คำ กลุ่มคำ และประโยคที่มิใช่ในวิชาอื่น ๔. คำ กลุ่มคำ และประโยคที่มิใช่ในชีวิตประจำวัน ๕. การเล่นส่มมิตี การเล่นเกม การอ่าน ๑. กลไกในการอ่าน ๒. วิธอ่านหนังสือที่ถูกต้อง ๓. การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ — การอ่านภาพ — การอ่านเป็นประโยค คำ — การแจกลูก การประสม การผันอักษร — การอ่านแบบเรียน ข้อความ นิทาน คำกลอน — บทประพันธ์ง่าย ๆ — การท่องจำบทประพันธ์ง่าย ๆ

ภาษาไทย

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
การเขียน ๑. ความพร้อมในการเขียนหนังสือ — ความสนใจ — ความตั้งใจ — การใช้เครื่องเขียน ๒. การคัด เขียนคำ และประโยคที่รู้มาแล้ว ทำแผนภูมิประสพการณ์ ๓. การเขียนตัวอักษรให้ถูกแบบ ๔. วิธีการเขียนที่ถูกต้องและงดงาม	การเขียน ๑. การคัด เขียนคำ และประโยคที่รู้มาแล้ว ทำแผนภูมิประสพการณ์ ๒. การเขียนตัวอักษรให้ถูกแบบ ๓. วิธีการเขียนที่ถูกต้องและงดงาม ๔. การรู้ความหมาย และการสังเกตความแตกต่างของคำ ๕. การเขียนคำยากที่เด็กเข้าใจความหมายแล้ว
ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
การฟัง ๑. การจำสิ่งที่ได้ฟัง ๒. ความเข้าใจในเรื่องที่ได้ฟัง ๓. การเก็บใจความ ๔. การสังเกตสิ่งอื่นๆ ประกอบการฟัง ๕. เพลง นิทาน บทประพันธ์ บทความ	การฟัง ๑. การสังเกตสิ่งอื่นๆ ประกอบการฟัง ๒. มารยาทในการฟัง ๓. การฟังอย่างมีความคิดเห็น ๔. การฟังอย่างมีเหตุผล ๕. เพลง นิทาน บทประพันธ์ บทความ

ภาษาไทย

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
การพูด ๑. การพูดให้ถูกต้องตามสำเนียงที่ใช้นั้น ในภาษาไทย ๒. มารยาทในการพูด ๓. การเล่นสมมติ การเล่านิทาน ๔. การพูดให้ตรงตามความมุ่งหมาย ๕. การกล่าวพูด กล่าวแสดงออก การอ่าน ๑. วิธอ่านหนังสือที่ถูกต้อง ๒. การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ — การอ่านแบบเรียน — หนังสืออ่านประกอบ — บทประพันธ์ที่ไพเราะ — การท่องจำบทประพันธ์ ๓. การเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้อ่าน	การพูด ๑. การพูดให้ถูกต้องตามสำเนียงที่ใช้นั้น ในภาษาไทย ๒. มารยาทในการพูด ๓. การเล่านิทาน การเล่นสมมติ การ สนทนา การอภิปราย ๔. การกล่าวพูด กล่าวแสดงออก ๕. การพูดอย่างมีเหตุผล การอ่าน ๑. หลักการอ่านและวิธอ่านหนังสือที่ถูกต้อง ๒. การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ — การอ่านแบบเรียน — หนังสืออ่านประกอบ — หนังสืออื่น ๆ — บทประพันธ์ที่ไพเราะ ๓. การเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้อ่าน ๔. การเก็บใจความจากสิ่งที่ได้อ่าน ๕. นิษฐ์รักการอ่าน

ภาษาไทย

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
การเขียน ๑. วิธีการเขียนที่ถูกต้องและงดงาม ๒. การคัดข้อความ ๓. การเขียนข้อความตามคำบอก ๔. การรู้ความหมายและการสังเกตความแตกต่างของคำ ๕. การเขียนคำยากที่เด็กเข้าใจความหมายแล้ว ๖. การแต่งความ	การเขียน ๑. วิธีการเขียนที่ถูกต้องและงดงาม ๒. การคัดข้อความ ๓. การเขียนข้อความตามคำบอก ๔. การทำและการใช้พจนานุกรมสำหรับเด็ก ๕. การแต่งความ ๖. การเขียนจดหมาย ๗. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

คณิตศาสตร์

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
๑. การสังเกตและการเปรียบเทียบเกี่ยวกับ ยาว—สั้น สูง—ต่ำ หนา—บาง ลึก—ตื้น หนัก—เบา ใหญ่—เล็ก และ คำที่ใช้ในการเปรียบเทียบ เช่น ยาว กว่า สั้นกว่า ๒. การนับโดยรู้ความหมายของจำนวน ๑— ๑๐๐ การเปรียบเทียบจำนวนและรู้ ลำดับที่ เช่น ที่หนึ่ง ที่สอง ที่สาม และต้น กลาง ท้าย ๓. การใช้ตัวเลขแทนจำนวน การเขียนตัว เลข ๑—๙ และ ๐ เป็นตัวอารบิก ๔. การใช้ตัวเลขแทนจำนวน การเขียนตัว เลข ๑—๙ และ ๐ เป็น ตัวเลขทั้ง ตัว อารบิก ไทย และ ตัวอักษร ๕. ความหมายของคำว่า เพิ่ม มากกว่า ฯลฯ การใช้เครื่องหมายบอกแทนการเพิ่มขึ้น วิธีบวกเลขหลักเดียว โจทย์ปัญหา จากของจริง จากรูปภาพและสิ่งที่เกี่ยวข้อง กับชีวิตประจำวัน ที่ปฏิบัติกันใน ท้องถิ่น ๖. ความหมายของคำว่า หักออก น้อย กว่า ฯลฯ การใช้เครื่องหมายแทนการ หักออก วิธีลบเลขหลักเดียว โจทย์	๑. การใช้ตัวเลขแทนจำนวน สามารถ เขียนตัวเลข ๑—๙ และ ๐ ได้ทั้งเลข ไทย อารบิก และเขียนเป็นตัวอักษร ได้ ๒. วิธีบวกเลขสองหลักครั้งละสองจำนวน ทั้งที่ไม่มีตัวทดและมีตัวทด ๓. วิธีลบ เลขสอง หลัก ครั้งละสอง จำนวน โดยไม่มี การกระจาย และมีการกระจาย ๔. วิธีบวก ลบ ระคน ทั้ง โจทย์ เครื่องหมาย และ โจทย์ ปัญหาแบบง่าย ๆ ทั้งที่มี การ ทดและการกระจาย ๕. ค่าของเงินไทยและการ ใช้เงิน ไทยใน การซื้อ ขาย ๖. มาตรฐานเงินไทย การแลกเงิน การซื้อ ขายและการทอนเงิน

คณิตศาสตร์

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
ปัญหาจากของจริง รูปภาพและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ที่ปฏิบัติกันในห้องเรียน ๗. การใช้เลข ๐ สามารถอ่าน เขียนเลข ๑-๑๐๐ ได้เฉพาะเลขอารบิก การใช้ตัวเลขบันทึกจำนวนต่างๆ เช่น จำนวนนักเรียน ๘. ค่าของเลขในหลักหน่วย และหลักสิบ ๙. การนับเพิ่มทีละ ๑๐, ๕, ๒ และการแบ่งจำนวนสิ่งของออกเป็นส่วนที่เท่าๆ กัน ๑๐. วิธีบวกเลขสองหลักครั้งละสองจำนวน โดยไม่มีการทดและผลบวกไม่เกิน ๑๐๐ ๑๑. วิธีลบเลขสองหลักครั้งละสองจำนวนโดยไม่มีการกระจาย ๑๒. วิธีบวก ลบ ระคนทั้งโจทย์เครื่องหมายและโจทย์ปัญหาแบบง่าย ๆ โดยไม่มีการทดและการกระจาย ๑๓. การดูเวลาจากนาฬิกา โดยบอกเป็นชั่วโมงและนาทีได้ ๑๔. ชื่อของวันในสัปดาห์ และชื่อของเดือนใน ๑๒ เดือน ๑๕. เลขคณิตในใจ	๗. ความหมาย การอ่าน และการเขียนจำนวนเลขไม่เกินสามหลัก ๘. ค่าของตัวเลขในหลักหน่วย หลักสิบ หลักร้อย ๙. การนับเพิ่มทีละ ๒, ๓, ๔, ๕.....๑๐ จนถึง ๑๐๐ หรือมากกว่า ๑๐. โจทย์ ระคนทั้ง โจทย์เครื่องหมายและ โจทย์ปัญหาที่มีเลขมากกว่า ๒ หลัก ๑๑. การดูเวลาจากนาฬิกา โดยบอกเป็น ชั่วโมง และนาทีได้ ๑๒. เครื่องชั่ง ตวง วัด ตามระบบเมตริกที่จำเป็นต้องรู้ ๑๓. การบวกเลขมากกว่า ๒ แถว ๑๔. เลขคณิตในใจ

คณิตศาสตร์

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๑. ทบทวนวิธี บวก ลบ และทำโจทย์เครื่องหมายและโจทย์ปัญหาของคนอย่างง่าย ๆ ๒. ความหมายของการคูณ ๓. วิธีคูณด้วยเลขหลักเดียว จำสูตรคูณได้อย่างน้อยถึงแม่ ๖ ให้ทำโจทย์ปัญหาและโจทย์เครื่องหมาย ๔. ความหมายของการหาร ๕. วิธีหารยาวและหารสั้นด้วยเลขหลักเดียว อย่างลงตัวและมีเศษ ทำโจทย์ปัญหาและโจทย์เครื่องหมาย ๖. โจทย์ปัญหา บวก ลบ คูณ หารของคนอย่างง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็ก ๗. ทบทวน การ กระจาย และทอน เงินไทย การเขียน บาท สตางค์ โดยใช้จุด ๘. เครื่อง ชั่ง ตวง วัด ตามระบบสากล ที่จำเป็น	๑. ทบทวน การบวก ลบ คูณ หาร ให้ทำโจทย์เครื่องหมายและโจทย์ปัญหาของคนอย่างง่าย ๆ ๒. สูตรคูณถึงแม่ ๑๒ และวิธีคูณด้วยเลขสองหลัก ให้ทำโจทย์ปัญหาและโจทย์เครื่องหมาย ๓. วิธีคูณและหารด้วยจำนวนเลขที่มี ๐ ๔. วิธีหารยาวด้วยเลขสองหลัก ๕. วิธีหารสั้นด้วยเลขสองหลัก ๖. วิธีบวก ลบ คูณ หาร กระจาย และทอนมาตราชั่ง ตวง วัด ซึ่งใช้ในท้องถิ่น และระบบเมตริก (เฉพาะมิลลิเมตร เซนติเมตร กรัม กิโลกรัม และลิตร) ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ๗. วิธีบวก ลบ คูณ หาร กระจาย และทอนมาตราวัดแบบอังกฤษที่จำเป็น ๘. วิธีบวก ลบ คูณ หาร กระจาย และทอนมาตราเวลาเฉพาะที่ใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

คณิตศาสตร์

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๘. บัญชี รับ — จ่าย ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	๘. การอ่าน เขียน จำนวนเลขได้ถึงหลักล้าน การใช้เครื่องหมายจุลภาคแบ่งจำนวนเลข ๑๐. บัญญัติไตรยางค์ขึ้นด้วยส่วนตรง ๑๑. ความหมายของคำว่าร้อยละ วิธีกำนวณร้อยละ โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับร้อยละอย่างง่าย ๆ ๑๒. ความหมายของต้นทุน กำไร ขาดทุน ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนในชีวิตประจำวัน ๑๓. โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนในชีวิตประจำวัน ๑๔. บัญชี รับ — จ่าย ๑๕. เลขคณิตในใจ

หมวดวิชา^๕เนื้อหา

หมวดวิชา^๕เนื้อหา ประกอบด้วยวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และพลานามัย
มีความมุ่งหมายเฉพาะวิชาดังต่อไปนี้

วิชาสังคมศึกษา

๑. ให้มีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและทางภูมิศาสตร์
๒. ให้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการตั้งถิ่นฐานถาวร
๓. ให้มีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับระบอบการปกครองของประเทศไทยสมัยปัจจุบัน
๔. ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของสังคม ในด้านประวัติศาสตร์ เป็นมาของประเทศ
๕. ให้มีทัศนคติและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในหน้าที่พลเมืองดี เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคล ให้ยึดมั่นในหลักศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น และของชนชาวไทย ให้เคารพต่อกฎหมาย ให้รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๖. ให้มีทักษะในการแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ให้ใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ ไม่หลงเชื่อคำโฆษณาชวนเชื่อ

วิชาพลานามัย

๑. ให้เด็กเป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางกายและทางจิต
๒. ให้เด็กรู้จักเล่นและทำงานร่วมกัน รู้จักเคารพกฎข้อบังคับและสิทธิของผู้อื่น
๓. ให้เด็กรู้จักพักผ่อนหย่อนใจในทางที่เหมาะสม และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๔. ให้เด็กตระหนักว่าตนเป็นสมาชิกของชุมชน ซึ่งมีหน้าที่ต้อง
ช่วยกันป้องกันอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บ และรู้จักรักษาความ
ปลอดภัยในชุมชน

วิชาวิทยาศาสตร์

๑. ให้มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วิธีการ
วิทยาศาสตร์และการเกษตรกรรมแบบถาวร
๒. ให้มีความสังเกตและความรู้ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
สามารถใช้ความรู้เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ และแก้ปัญหาชีวิต
ประจำวันได้
๓. ให้เป็นผู้อยากรู้อยากเห็น อยากทราบเหตุผล และรู้วิธีที่จะค้นหา
ความจริงด้วยตนเอง
๔. ให้ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ส่งเสริมความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์
ให้เจริญยิ่งขึ้นไป
๕. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้ผลงานทางวิทยาศาสตร์
ให้เป็นประโยชน์ในการประกอบสัมมาชีพ และปรับปรุงความเป็น
อยู่ของตน

วิชาเนื้อหาหมิ่นขอบข่ายกว้าง นอกจากที่ปรากฏในความมุ่งหมายดังกล่าวข้าง
ต้นนี้ ยังมีกล่าวถึงในความมุ่งหมายทั่วไป ซึ่งประมวลขึ้นมาจากความต้องการของรัฐ และ
จากหลักวิชาหลายสาขา ผู้สอนควรศึกษาความมุ่งหมายทั่วไปประกอบ เพื่อจะได้เข้าใจ
เจตนารมณ์ของหลักสูตรโดยถ่องแท้ และจะได้สามารถจัดประสบการณ์ทางสังคมให้แก่เด็ก
ได้ครอบคลุมทั่วถึง

ประณมปีที่ ๑

๑. เรื่อง “บ้าน” ให้เรียนรู้อย่างต่อไปนี้
- ชื่อตัว บิดามารดา และนามสกุล
 - ชื่อบุคคลในครอบครัว
 - วัน เดือน ปี เกิด ของตนเอง
 - บ้านแบบต่างๆ และส่วนประกอบของบ้าน
 - การปฏิบัติตนต่อบิดามารดา การเชื่อฟังคำสั่งสอน
 - การช่วยการงานทางบ้าน
 - ความปลอดภัยอย่างง่าย ๆ ในบ้าน
 - การลำดับวงศ์ญาติในบ้าน
 - ความรักบ้านของตน
๒. เรื่อง “โรงเรียน” ให้เรียนรู้อย่างต่อไปนี้
- ชื่อโรงเรียน ชื่อครู ชื่อเพื่อน
 - ทิศ เขตของโรงเรียน
 - การรู้จักหน้าที่ที่จะปฏิบัติตนต่อโรงเรียน ครู และเพื่อนนักเรียน
 - การเรียน การเล่นและการทำงานร่วมกัน
 - ความปลอดภัยขณะไป — กลับ และอยู่ที่โรงเรียน
 - ความรักโรงเรียน

ประณมปีที่ ๒

๑. เรื่อง “บ้านและโรงเรียน” ให้เรียนรู้อย่างต่อไปนี้
- โดยการทบทวนเรื่องบ้านและโรงเรียนที่นักเรียนเรียนมาแล้วจากชั้นประถมปีที่ ๑ และให้เรียนเพิ่มเติมเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน กับ โรงเรียน โดยสอนให้เห็นความสำคัญของบ้านในฐานะเป็นที่อยู่อาศัยและเป็นที่ทำให้การอบรมสั่งสอนในเบื้องต้น กับให้เห็นความสำคัญของโรงเรียนในฐานะเป็นที่รับช่วงการอบรมสั่งสอนจากบ้าน และเป็นที่ที่นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่รวมกันกับบุคคลอื่น
๒. เรื่อง “ชุมชน” ให้เรียนรู้อย่างต่อไปนี้
- ทิศ เขตของหมู่บ้าน
 - บุคคลที่ควรรู้จักในหมู่บ้าน เช่น หัวหน้าเผ่า ผู้ใหญ่บ้าน
 - อาชีพในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่
 - การรู้จักหน้าที่ที่จะปฏิบัติต่อชุมชน เช่น การรักษาความปลอดภัย การรักษาสาธารณสมบัติ
 - ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชน

สังคมศึกษา

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
ให้นักเรียนรู้จักทิศทั้งสี่ โดยสอนให้สัมพันธ์ไปกับเรื่องโรงเรียนเกี่ยวกับที่ตั้งเขตของโรงเรียน	— การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง — ความรักชุมชนที่ตนอยู่อาศัย ให้สอนบททวนเรื่องทิศทั้งสี่ และให้นักเรียนรู้จักการอ่านแผนที่ โดยสอนให้สัมพันธ์ไปกับเรื่องชุมชน ๓. เรื่อง “วัน เดือน ปี และ วันสำคัญ” — การเรียกชื่อวัน เดือน ปี ทางสุริยคติ การใช้ปฏิทิน — วันสำคัญของชาติ ให้เรียนรู้วันเฉลิมพระชนมพรรษา และวันขึ้นปีใหม่
ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๑. เรื่อง “จังหวัดของเรา” ให้เรียนรู้ดังต่อไปนี้ — การอ่าน และเขียนแผนที่ — ทิศ และเขตจังหวัด — ลักษณะภูมิประเทศ — การคมนาคม	๑. เรื่อง “โลกของเรา” ให้เรียนรู้ดังต่อไปนี้ — ลักษณะของโลก — ทวีป มหาสมุทร — การเกิดกลางวัน กลางคืน

ประถมปีที่ ๓

- สภาพลมฟ้าอากาศในท้องถิ่น
- บุคคลที่ควรรู้จักในจังหวัด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน
- ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ดิน น้ำ
- ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัด

๒. เรื่อง “ประเทศไทย” ให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

- ธงชาติไทย
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินี
- นายกรัฐมนตรี
- ทิศ อาณาเขต
- ลักษณะภูมิประเทศ
- ฤดูกาล ลมฟ้าอากาศ
- อาชีพที่สำคัญ ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างลมฟ้าอากาศกับการประกอบอาชีพของมนุษย์

ให้นักเรียน หัดอ่าน และเขียน แผนที่ประเทศไทย เพื่อประกอบความเข้าใจในการเรียนเรื่องประเทศ

ประถมปีที่ ๔

๒. เรื่อง “ประเทศไทย” ให้เรียนบทพจนานุกรมเรื่อง “ประเทศไทย” ที่เรียนมาแล้วในชั้น ประถม ปีที่ ๓ และให้เรียนหน้าที่ของบุคคลที่พึงปฏิบัติต่อประเทศดังนี้

- ความจงรักภักดีต่อประเทศ
- การปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง
- การช่วยป้องกันประเทศ
- การเชื่อฟัง และปฏิบัติตาม นโยบายรัฐบาล ไม่หลงเชื่อคำโฆษณาชวนเชื่อ
- การประกอบสัมมาชีพ

ประถมปีที่ ๓

๓. เรื่อง “วันสำคัญ” ให้เรียนรู้ดังต่อไปนี้
- วันสำคัญทางพุทธศาสนา ให้เรียนรู้วันวิสาขบูชา
 - วันสำคัญทางประวัติศาสตร์ ให้เรียนรู้วันจักรี และวันบิรมหาราช

ประถมปีที่ ๔

๓. เรื่อง “ศีลธรรม” ให้เรียนรู้ดังต่อไปนี้
- ศีลห้า
 - การเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
 - ความสามัคคี
 - ความประหยัด
 - อบายมุข และการเว้นจากอบายมุข ให้เลือกหัวข้อคำสอน ตามหลักศาสนา และศีลธรรมจรรยาที่นิยมนับถือในท้องถิ่นมาสอนเพิ่มเติมได้ตามสมควร

การปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา ให้เป็นไปตามศรัทธาความเชื่อถือนักเรียน

๔. เรื่อง “ประวัติของประเทศไทย”

- ประวัติความเป็นมาของประเทศไทยโดยสังเขป
- บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ ดังต่อไปนี้ ขุนศรีอินทราทิตย์ ขุนรามคำแหง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ให้นักเรียนเรียนประวัติบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ให้สัมพันธ์กับประวัติของประเทศ

ประณมปีที่ ๓	ประณมปีที่ ๔
	๕. เรื่อง “ประเทศเพื่อนบ้าน” — ทิศ อาณาเขตติดต่อ — ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับพม่าและลาว ๖. เรื่อง “ชาวปัจจุบัน” ให้เรียนรู้ชาวสำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
๑. การเล่นเกมเตล็ด เช่น งูกินหาง มอญ ซ่อนผ้า เลื้อยกินวัว ฯลฯ ๒. การเล่นเกมที่ใช้จังหวะง่ายๆ เช่น การเลียนแบบ การเล่นเกมตามบทเพลง ฯลฯ ๓. การเล่นเกมชาวเขาเผ่าต่างๆ ๔. การเล่นเกมประเภทต่างๆ เช่น วิ่งเร็ว	๑. การเล่นเกมเตล็ด เช่น งูกินหาง มอญ ซ่อนผ้า เลื้อยกินวัว ฯลฯ ๒. การเล่นเกมที่ใช้จังหวะง่ายๆ — จังหวะเบื้องต้นในการเดิน วิ่ง กระโดด ฯลฯ — เลียนแบบ เป็นต้นว่า นกบิน เดิน ข้าง เครื่องบินร่อน ฯลฯ — การเล่นเกมตามบทเพลง เช่น วีรชาวดำรง ฯลฯ — การเล่นเกมเล่านิทาน ให้ทำตามที่ได้เล่า ๓. การเล่นเกมชาวเขาเผ่าต่างๆ ๔. การเล่นเกมประเภทต่างๆ เช่น วิ่งเร็ว

ประณปีที่ ๓	ประณปีที่ ๔
๑. การเล่นเบ็ดเตล็ด เช่น งูกินหาง มอญ ซ่อนผ้า เลื้อยกินวัว ๒. การเล่นที่ใช้จังหวะง่าย ๆ เช่น การเลียนแบบ การเล่นตามบทเพลง การเล่นแบบเล่านิทาน ๓. การเล่นแบบชาวเขาเผ่าต่าง ๆ และการฝึกตามภูมิประเทศ เช่น ไต่ราว ขนต้นไม้ ขี่ม้า ขนเขา ลงเขา ๔. การเล่นพื้นเมือง เช่น รำวง ฟ้อนรำ รำกระทบบไม้ เต้นส่าก ร้องเง็ง ทอยส่บ้ำ ควรใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ หรือเครื่องทำจังหวะประกอบด้วย ๕. การเล่นวิ่งประเภทต่าง ๆ เช่น วิ่งเร็ว	๑. การเล่นเบ็ดเตล็ด เช่น งูกินหาง มอญ ซ่อนผ้า เลื้อยกินวัว ๒. การเล่นที่ใช้จังหวะง่าย ๆ เช่น การเลียนแบบ การเล่นตามบทเพลง การเล่นแบบเล่านิทาน ๓. การเล่นแบบชาวเขาเผ่าต่าง ๆ และการฝึกตามภูมิประเทศ เช่น ไต่ราว ขนต้นไม้ ขนเขา ลงเขา ฯลฯ ๔. การเล่นพื้นเมือง เช่น รำวง ฟ้อนรำ รำกระทบบไม้ เต้นส่าก ร้องเง็ง ทอยส่บ้ำ ควรใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ หรือเครื่องทำจังหวะประกอบด้วย ๕. การเล่นวิ่งประเภทต่าง ๆ เช่น วิ่งเร็ว

สุขศึกษา

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
สอนสุขศึกษาในทางปฏิบัติตามหัวข้อต่อไปนี้ ๑. สุขนิสัยที่จำเป็นต้องปฏิบัติประจำวัน เช่น อาบน้ำ ล้างหน้า ล้างมือ ล้างเท้า สระผม ๒. การตรวจสุขภาพทั่วไป ตรวจเล็บมือ นิ้ว หนึ่ง ตา หู ฟัน ๓. การกินอาหาร การเลือกดื่มน้ำที่สะอาด การออกกำลังกาย การพักผ่อน การนอน ๔. การรักษาความสะอาดเครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม อาคารสถานที่ ๕. ให้อำนาจการทรงตัวที่ถูกต้อง โดยครูหมั่นตักเตือนแก้ไขเมื่อเด็กบกพร่อง ๖. อันตรายที่อาจเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรียน ทางสัญจร ตลอดจนในการเล่น	สอนหลักสุขศึกษาและให้รู้จักปฏิบัติตนตามหัวข้อต่อไปนี้ ๑. สุขนิสัยที่จำเป็นต้องปฏิบัติประจำวัน เช่น อาบน้ำ ล้างหน้า ล้างมือ ล้างเท้า สระผม ควรสอนให้รู้จักการแปรงฟันด้วย ๒. การตรวจสุขภาพทั่วไป ตรวจเล็บมือ นิ้ว หนึ่ง ตา หู ฝนม ฟัน ๓. อาหารที่มีประโยชน์และวิธีปฏิบัติตนก่อนระหว่างและหลังรับประทานอาหาร ๔. ประโยชน์ของการออกกำลังกายและการพักผ่อน ๕. การรักษาความสะอาดต่าง ๆ ๖. อันตรายที่อาจเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรียน ตลอดจนในการเล่น การทำงาน ๗. การรักษาทรุดทรงและประโยชน์

ประถมปีที่ ๓

สอนหลักสุขศึกษาและให้รู้จักปฏิบัติตนตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. การบำรุงรักษาสุขภาพในเรื่องอาหาร น้ำ อากาศ การออกกำลังกาย และการพักผ่อน
๒. การป้องกันอวัยวะภายนอกที่สำคัญมิให้เป็นอันตราย เช่น ตา หู ฟัน จมูก รวมทั้งให้รู้จักหน้าที่ด้วย
๓. การป้องกันโรคติดต่อบางอย่างที่มีในท้องถิ่น
๔. อันตรายของสิ่งเสพติดให้โทษ และการงดเว้นสิ่งเสพติดให้โทษ
๕. การรักษาความสะอาดต่างๆ
๖. อุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรียน ทางสัญจร ในการเล่น รวมทั้งการป้องกัน
๗. การปฐมพยาบาลง่ายๆ เช่น การปฏิบัติเมื่อถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก การห้ามโลหิต
๘. ซื่อสัตย์และการใช้ยาสามัญประจำบ้าน

ประถมปีที่ ๔

สอนหลักสุขศึกษาและให้รู้จักปฏิบัติตนตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. การบำรุงรักษาสุขภาพในเรื่องน้ำ อาหาร อากาศ การออกกำลังกาย และการพักผ่อน
๒. การป้องกันอวัยวะภายในที่สำคัญมิให้เป็นอันตราย เช่น ปอด หัวใจ รวมทั้งให้รู้จักหน้าที่ด้วย
๓. การรู้จักโทษและวิธีกำจัดสัตว์ที่เป็นพาหะแห่งโรค เช่น ยุง แมลงวัน หนู
๔. อันตรายของสิ่งเสพติดให้โทษ และการงดเว้นสิ่งเสพติดให้โทษ
๕. การรักษาความสะอาดต่างๆ
๖. การป้องกันโรคติดต่อที่ร้ายแรง เช่น ใช้หวัดใหญ่ วัณโรค มาเลเรีย อหิวาตกโรค
๗. อุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรียน ทางสัญจร ในการเล่น รวมทั้งการป้องกัน
๘. การปฐมพยาบาลง่ายๆ เช่น โลหิตออกมาก เป็นลม ถูกอสรพิษขบ กัด
๙. ซื่อสัตย์และการใช้ยาสามัญประจำบ้าน

วิทยาศาสตร์

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
๑. พืชในท้องถิ่น — พืชสวนครัว — ไม้ผล — ไม้ดอก ไม้ประดับ — ไม้อื่น ๆ ๒. สัตว์ในท้องถิ่น — สัตว์เลี้ยง — สัตว์ป่า ๓. ลมฟ้าอากาศ — ฝน — เมฆ ๔. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ — การเปลี่ยนแปลงในรอบวัน — ประโยชน์ของแสงแดด ๕. แรงธรรมชาติ — แรงต่างๆ ที่ใช้กับของเล่น	๑. พืช — การแพร่พันธุ์และอาหารของพืช ๒. สัตว์ — การจำแนกสัตว์ตามที่อยู่อาศัย สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ๓. ลมฟ้าอากาศ — หมอก — น้ำค้าง — น้ำค้างแข็ง — ลูกเห็บ ๔. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ — ดวงจันทร์และดาว — เดือนหงายเดือนมืด ๕. แรงธรรมชาติ — แรงลม แรงน้ำ ประโยชน์และโทษ

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๑. พืช — ส่วนประกอบของพืชเบื้องต้น ราก ต้น ใบ ดอก ผล และเมล็ด หน้า ที่ของสิ่งเหล่านี้ — ลักษณะ ประโยชน์ วิธีปลูก และการบำรุงรักษาพืชเศรษฐกิจ ๒. สัตว์ — การจำแนกสัตว์ตามโครงสร้างภายใน ลักษณะสำคัญของสัตว์แต่ละพวก ใช้ตัวอย่างเท่าที่จะหาได้ในท้องถิ่น — การเพาะเลี้ยง และบำรุงพันธุ์ สัตว์บกและสัตว์น้ำ วิธีการจับและอนุรักษ์สัตว์ — ประโยชน์และโทษของสัตว์ ๓. สิ่งที่ไม่มีชีวิต — ชนิด ลักษณะ และประโยชน์ของ ดิน หิน แร่ — การอนุรักษ์ดิน น้ำ และความงามตามธรรมชาติ	๑. สิ่งที่มีชีวิต — ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มีชีวิต และสิ่งที่ไม่มีชีวิต — ความแตกต่างระหว่างพืชกับสัตว์ — จุลชีววิทยาที่เป็นคุณและโทษ ๒. เกษตร — การเกษตรที่สำคัญที่เหมาะสมสำหรับ ชาวเขาแต่ละเผ่า — การเพาะเลี้ยงและบำรุงพันธุ์ พืชและ สัตว์ — วิธีการเกษตรกรรมถาวร ๓. ลมฟ้าอากาศ — การเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศ — อุณหภูมิ — เทอร์มอมิเตอร์และการอ่านเทอร์-มอมิเตอร์

วิทยาศาสตร์

ประณปีที่ ๓	ประณปีที่ ๔
๔. ลมฟ้าอากาศ — อิทธิพลของความชื้นและความแห้งของอากาศ — การเกิดฤดูต่าง ๆ และชนิดต่าง ๆ ของลม ๕. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ — การหมุนของโลกและดวงจันทร์ — กลางวัน กลางคืน ๖. แรงธรรมชาติ — แรงแม่เหล็ก เคมี ๗. การเปลี่ยนแปลง — การเปลี่ยนแปลงของน้ำตามธรรมชาติ	๕. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ — จันทรปราคา สุริยุปราคา — ดาวฤกษ์ ดาวเคราะห์ — ดาวเหนือ — กลุ่มดาวที่ควรรู้จัก เช่น ดาวจระเข้ ดาวไถ — ดาวตก (ฝนดาว) — รุ้งกินน้ำ ดวงอาทิตย์ทรงกลดและดวงจันทร์ทรงกลด ๕. แรงธรรมชาติ — แรงความโน้มถ่วง ดินถล่มดินพัง — เครื่องกลง่าย ๆ คานดีดคานงัด รอก สกรู ลิ้ม ฟันลาด ล้อกับเพล ๖. การเปลี่ยนแปลง — การลุกไหม้ — การระเหย การกลั่น การตกผลึก การละลาย การกรอง

หมวดวิชาศิลปศึกษา

ศิลปศึกษาเป็นวิชาซึ่งส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ออกมาตามทัศนะของตน การแสดงออกนี้อาจแสดงได้หลายทาง เช่น แสดงออกด้านเกษตรกรรม การช่างต่าง ๆ ดนตรี การเขียนภาพ แกะสลัก และปั้น

การสอนศิลปศึกษา มีความมุ่งหมายส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติ ตลอดจนการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และส่งเสริมให้รักษาความงามของธรรมชาติพอเหมาะสมกับวัย ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้มีความรู้เบื้องต้นในวิชาศิลปศึกษา และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้
๒. ส่งเสริมการแสดงออกอย่างเสรีซึ่งความคิดริเริ่ม ความสร้างสรรค์ ทักษะ และความถนัดตามธรรมชาติของเด็ก
๓. เพื่อให้รู้จักใช้มือ เครื่องมือ เครื่องทุ่นแรง ตลอดจนมีนิสัยที่ดีในการทำงาน
๔. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะเบื้องต้นในวิชาการเกษตรกรรมแบบถาวร และการช่างต่าง ๆ
๕. เพื่อให้รู้คุณค่าและรักษาไว้ซึ่งศิลปของท้องถิ่นและของกลุ่มชนต่าง ๆ ในประเทศ
๖. เพื่อให้รู้จักเลือกวัสดุท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์
๗. เพื่อให้เด็กรู้จักฟังเพลง ร้องเพลง พ้องรำ และการเล่นดนตรีตามสมควร
๘. เพื่อให้รู้จักประเมินผลและปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น

ศิลปศึกษา

ประถมปีที่ ๑

๑. การร้องเพลง

- ร้องเพลงท้องถิ่นง่าย ๆ
- รู้จักฟังเพลง
- รู้จักใช้เครื่องประกอบจังหวะในการร้องเพลง
- แสดง การ เคลื่อน ไหว ตาม จังหวะ เพลงด้วย

การตบมือ

การเดิน

การเคลื่อนไหวต่าง ๆ

ฯลฯ

๒. การเขียนภาพ

- เขียนภาพซึ่งเด็กต้องการจะเขียน
- เขียนภาพด้วยวัสดุต่างๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น เขม่า ดินแดง
- มีกิจกรรมที่จะ นำไปสู่ การรู้ คุณค่า เช่น
- การ จัด ห้อง เรียน ให้ เป็น ระเบียบ
- ตกแต่งด้วยวัสดุพื้นเมืองต่างๆ ที่น่าสนใจ

ประถมปีที่ ๒

๑. การร้องเพลง

- ร้องเพลงท้องถิ่นและท้องถิ่นอื่น
- ร้องเพลงพื้นเมืองและเพลงร่ำวง
- รู้จักฟังและเข้าใจในเนื้อร้อง
- ใช้ เครื่อง มือ ประกอบ จังหวะ และ เครื่องดนตรีอย่างง่าย ๆ
- การ แสดง เคลื่อน ไหว ตาม จังหวะ เพลงช้าและเร็วด้วย

การเต้น

การกระโดด

ฯลฯ

๒. การเขียนภาพ

- การเขียนภาพจากประสบการณ์ของเด็ก
- รู้จักใช้สีจากวัสดุต่างๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น
- สอนให้รู้จักรูปต่าง ๆ ที่เป็นรูปเรขาคณิตธรรมชาติ และอิสระ
- ให้มีการสังเกตความงามของธรรมชาติ

ศิลปศึกษา

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
ให้สังเกตและรู้จักรูปร่าง ของใบไม้ ให้เล่าเรื่องของภาพที่เขียน ๓. การประดิษฐ์ด้วยวัสดุต่าง ๆ — ให้ปั้นดินเป็นรูปต่าง ๆ ตามความนึกคิด — สดสมใบไม้ หิน กิ่งไม้ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ — ใช้กระดาษฉีก ตัด เป็นภาพต่าง ๆ ๔. การเกษตร ก. การเพาะปลูก — การเลือกดินต่าง ๆ — การใช้เครื่องมือ — เลือกพันธุ์ผัก พืชต่าง ๆ — ปลูกพืชง่าย ๆ ข. การเลี้ยงสัตว์ — รู้จักเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ เป็ด — การดูแล และการให้อาหาร	เมฆ เงา และอื่น ๆ — ให้รู้จักเลือกสดสมและนำไปใช้ ตกแต่งโรงเรียน บ้าน ฯลฯ — ให้เล่าเรื่องราวของภาพ ที่ตนเห็น และเขียนขึ้น ๓. การประดิษฐ์ด้วยวัสดุต่าง ๆ — ให้ปั้นเป็นของเล่นที่สนใจ — ให้ปั้นดินเป็นภาชนะ เครื่องใช้ — ให้ปั้นตามความรู้และความต้องการ — ใช้กิ่งไม้ เปลือกไม้ มาประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ๔. การเกษตร ก. การเพาะปลูก — การรู้จักบำรุงดิน — การเพาะและการปลูก — การใช้เครื่องมือได้เหมาะสม — จัดทำปุ๋ยจากมูลสัตว์ ข. การเลี้ยงสัตว์ — เลือกสัตว์ที่จะเลี้ยงให้เหมาะกับสภาพท้องถิ่น

ศิลปศึกษา

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
๕. งานไม้ ไม้ไผ่ งานโลหะ — เครื่องมือ ให้อู้จักและใช้ซ้อน เลื่อยลันดา คีม สว่าน บัง — การเลือกไม้เนื้ออ่อน ไม้ไผ่ ฯลฯ — การตัดด้วยเลื่อยลันดา เลื่อยนลุ (โดยคำนึงถึงการวางไม้ ทำเลื่อย การจับเลื่อย และการออกแรง) การตอกตาปู การถอนตาปู ฯลฯ	— เลือกพันธุ์ — การเลียงและการให้อาหาร ๕. งานไม้ ไม้ไผ่ งานโลหะ — การใช้เครื่องมือต่างๆ ให้อานาม ชน — เลื่อยไม้หลาย ๆ ชนิด มาให้เด็กใช้ เท่าที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น โดยการ ตัดตรง ตัดเฉียง หรือแฉลบบาง ๆ — การต่อโดยการใช้กาบ หรือยางไม้ — การตอกตาปู ทำกิจกรรม เช่น การต่อด้วยการตอกตาปู และการ ใช้ตาปูในลักษณะต่าง ๆ ฯลฯ
๖. ให้อู้จักใช้เครื่องมือในการตัดเย็บ เช่น มีด กรรไกร เข็ม ด้าย ๗. ให้อู้จักเครื่องมือในการปัก ถัก ทอ เช่น เข็ม ด้าย ไหม กก ฟาง ป่าน ลูกเดือย ลูกปัด หลอดฟาง กระดาษ	๖. ให้อู้จักใช้เครื่องมือในการตัดเย็บ เช่น มีด กรรไกร เข็ม ด้าย ไม้กลัด ๗. ให้อู้จักเครื่องมือในการปัก ถัก ทอ เช่น เข็ม ด้าย ไหม กก ฟาง ป่าน ลูกเดือย ลูกปัด หลอดฟาง กระดาษ และอื่น ๆ
๘. ให้อู้จักเครื่องใช้ในครัว เตาไฟ กระทะ หม้อ ถ้วยชาม ไม้ด้าม ทัพพี ฯลฯ	๘. ให้อู้จักเครื่องใช้ในครัวสูงกว่า ป. ๑ และให้อู้จักใช้ ให้อู้จักล้าง เช็ดถ้วยชาม เครื่องใช้ที่สะอาด

ศิลปะศึกษา

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
รู้จักทำความสะอาดเล็กๆ น้อยๆ เช่น เช็ดล้างถ้วยชาม ๙. มรรยาทในการรับประทานอาหาร รู้จักล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร อาหาร ๑๐. เรื่องบ้าน รู้จักกวาดเล็กๆ น้อยๆ เท่าที่จะทำได้ ๑๑. การกำจัดแมลงที่เป็นพาหะแห่งโรค แมลงวัน ยุง แมลงสาบ ฯลฯ	๙. มรรยาทในการรับประทานอาหาร ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร ไม่แย่งกันรับประทานอาหาร ๑๐. บ้าน กวาดห้องในบ้าน ๑๑. การกำจัดแมลงที่เป็นพาหะแห่งโรค แมลงวัน ยุง แมลงสาบ มด ปลวก ฯลฯ

ศิลปศึกษา

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๑. การร้องเพลง — ร้องเพลงท้องถิ่นและเพลงพื้นเมือง เพลงร่ำวงที่น่าสนใจ — ร้องเพลงช้า ๆ และเพลงเร็วได้ — รู้จักฟังและมีมรรยาทในการฟัง — เข้าใจเนื้อร้องและความหมาย — ใช้เครื่องมือประกอบจังหวะให้ถูกต้องยิ่งขึ้น — รู้จักใช้และเล่นดนตรีของท้องถิ่น — สามารถแสดงการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะได้ทั้งเพลงช้า — เร็ว ด้วย การเต้น การรำ ว ล ฯ	๑. การร้องเพลง — ร้องเพลงท้องถิ่น เพลงพื้นเมือง ร่ำวง และเพลงที่เหมาะสม — รู้จักฟังและมีมรรยาทในการฟัง — สามารถเข้าใจเนื้อร้อง และความหมายยิ่งขึ้น — รู้จักใช้และเล่นดนตรีได้ตามสมควร — สามารถแสดง เต้นรำ ได้ตามต้องการ — นำการร้องเพลงไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ
๒. การเขียนภาพ — เขียนจากประสบการณ์และความรู้ของเด็ก — ใช้สีได้หลายสี — รู้จักชอล์กและใช้สีได้มากขึ้น — ให้นำรูปต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบ — รู้จักเลือก สีส้ม และใช้วัสดุต่าง ๆ ที่หาได้	๒. การเขียนภาพ — เขียนภาพ ตามความต้องการ — ใช้สีและวิธีการได้หลาย ๆ อย่าง — สามารถเลือกและระบายสีได้ดีขึ้น ในการออกแบบ — เข้าใจในการใช้สี

ศิลปศึกษา

ประถมปีที่ ๓

- ตกแต่งบ้าน โรงเรียน และในกิจกรรมต่าง ๆ
- ๓. การประดิษฐ์ด้วยวัสดุต่าง ๆ
 - รู้จักการเลือกดินและผสมดิน
 - เรียนเหมือนชั้น ป. ๒ แต่ให้กว้างขวางและสูงชันตามวัยของเด็ก
 - ให้รู้จักเลือกวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่น มาประดิษฐ์เป็นของเล่น ของใช้ อันจะเป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน

๔. การเกษตร

- ก. การเพาะปลูก
 - รู้จักคดพันธุ์ ทด
 - สามารถเพาะและปลูก
 - ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้ และรู้จักการเก็บรักษา
 - จัดทำและใช้ปุ๋ยคอกในการปลูกพืช
- ข. การเลี้ยงสัตว์
 - การดูแลและบำรุงรักษา
 - การป้องกันและรักษาโรค

ประถมปีที่ ๔

- ๓. การประดิษฐ์ด้วยวัสดุต่าง ๆ
 - เรียนเหมือนชั้น ป. ๓ แต่กว้างขวางและสูงชันตามวัยของเด็ก
 - ให้รู้จักเผาส่งที่ทาชนด้วยเกลบ หรือ ขุดอโม่ง เผาด้วยฟัน
 - ให้รู้จักเลือกวัสดุต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาประดิษฐ์สิ่งที่ เป็นของใช้ ประโยชน์ และสิ่งที่ต้องการจะทำ อันจะเป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน

๔. การเกษตร

- ก. การเพาะปลูก
 - รู้จักเลือกและเก็บพันธุ์พืชต่าง ๆ
 - สามารถเพาะและปลูกพืช เหมาะกับฤดูกาลและสถานที่
 - สามารถบำรุงรักษาพืช
 - การเก็บรักษาเครื่องมือและซ่อมแซม
- ข. การเลี้ยงสัตว์
 - รู้จักคัดเลือกพันธุ์สัตว์ให้เหมาะสม

ศิลปศึกษา

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
— รู้จักทำดอกไม้ยางสด ๕. งานไม้ ไม้ไผ่ งานโลหะ — ใช้เครื่องมือให้ชำนาญขึ้น — รู้จักเลือกไม้ลักษณะแปลก ๆ มาใช้ให้มากขึ้น — การตัดต่อในลักษณะต่าง ๆ — การตกแต่งงานไม้ งานไม้ไผ่ต่าง ๆ ด้วยน้ำมัน — รู้จักเผา ทูบ ตี โลหะ — รู้จักบัดกรี เชื่อม ฯลฯ ๖. ให้รู้จักเครื่องมือในการตัดเย็บและวิธีใช้—มีด กรรไกร เข็ม ด้าย ไม้กลัดจักรเย็บผ้า เย็บตะเข็บต่าง ๆ ๗. ให้รู้จักเครื่องมือในการปัก ถักทอ เช่น เข็ม ด้าย ไหม กก ฟาง ป่าน ลูกเดือย ลูกปัด หลอดฟาง กระดาษ และอื่น ๆ ปักเสื้อของตัวเอง ย้อม เครื่องใช้อย่างอื่น ด้วยวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น	— การดูแลและบำรุงรักษา — รู้จักประโยชน์ในการค้าขายแลกเปลี่ยนและประกอบอาหาร ๕. งานไม้ ไม้ไผ่ งานโลหะ — ทำงานไม้ และไม้ไผ่สูงขึ้น — รู้จักเผา ทูบ ตี โลหะ ให้เป็นรูปต่าง ๆ ที่ต้องการเผา — รู้จักตัด บัดกรี สังกะสี — ทำเครื่องเล่นและเครื่องใช้ต่าง ๆ ๖. ให้รู้จักเครื่องมือในการตัดเย็บและวิธีใช้—มีด กรรไกร เข็ม ด้าย ไม้กลัดจักรเย็บผ้า เย็บตะเข็บ ด้นสอย ตาม ฯลฯ ๗. ให้รู้จักเครื่องมือในการปัก ถักทอ เช่น เข็ม ด้าย ไหม กก ฟาง ป่าน ลูกเดือย ลูกปัด หลอดฟาง กระดาษ และอื่น ๆ ปักเสื้อ ถักย้อม และเครื่องใช้ของตนด้วยวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น

๓๘

ศิลปศึกษา

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๘. รู้จักเครื่องใช้สูงกว่า ป.๒ และทำอาหารง่าย ๆ — ล้าง เช็ด ขัดเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว และรู้จักเก็บให้เรียบร้อย — รู้จักวิธีเก็บอาหารเพื่อเก็บไว้ได้นาน ๆ เช่น ตากแห้ง ตอง ๙. มรรยาทในการรับประทานอาหาร — ล้างมือก่อนหลังอาหาร ไม่แย่งกันรับประทานอาหาร ๑๐. บ้าน — กวาดและเก็บของให้เรียบร้อย เช็ดถูห้องด้วยน้ำ ล้างน้ำบนพื้นห้อง กวาดบริเวณบ้าน ๑๑. การกำจัดแมลงที่เป็นพาหะแห่งโรค — ยุง แมลงวัน แมลงสาบ เไรอด ไรเหา มด ปลวก ฯลฯ	๘. รู้จักและใช้เครื่องมือในการประกอบอาหารง่าย ๆ — ล้าง เช็ด ขัด เก็บให้เรียบร้อย — รู้จักวิธีเก็บอาหารด้วยวิธีตากแห้ง ตอง ร่มควัน ๙. มรรยาทในการรับประทานอาหาร — ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร ไม่แย่งกัน รู้จักแบ่งอาหารให้ผู้ใหญ่ และเด็ก ฯลฯ ๑๐. บ้าน — เก็บกวาด เช็ดถูห้องต่าง ๆ รักษาความสะอาดในบริเวณบ้าน ๑๑. การกำจัดแมลงที่เป็นพาหะแห่งโรค — ยุง แมลงวัน แมลงสาบ เไรอด ไรเหา มด ปลวก ฯลฯ

พิมพ์ที่แผนกการพิมพ์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา พระนคร
นายประสงค์ ทองรงค์ ผู้พิมพ์โฆษณา กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕